

په‌غدا - به‌ به‌راورد به‌ وولاتانی دراوسی له‌ رۆژبه‌لاتی ناوهراسه‌ت و مكو ئوردن و لوبنان، به‌راورد به‌ ژماره‌ی دانیشتون عێراق میوانداری كه‌مترین ژماره‌ی كۆچبه‌ران ده‌كات. هه‌رچهنده‌، دانیشتوانی بیانی به‌ رێژه‌ی سه‌دا ٣٣٨ زیادیکردوه‌ له‌ نیوان سالانی ١٩٩٠ بۆ ٢٠١٧، به‌هۆی لێشواوی په‌نابه‌رانی سوریا. كۆچكردن له‌ باكوری عێراق به‌ شیوه‌یكی فراوان به‌هۆی پێكدادانه‌وه‌ دروست بووه‌، له‌ كاتیكدا كۆچكردن له‌ باشوری عێراق زیاتر به‌نده‌ به‌ هۆكارمکانی گوزهران و مكو له‌ ده‌ستدانی زه‌وی به‌ پیت و كه‌می ناو.

ئهم دهرئهنجمانه‌ و دهرئهنجمانی تری پڕۆفایلی یه‌كه‌می كۆچكردن بۆ عێراق له‌ رۆژی پینچشمه‌مه‌ ١٩ی كانونی یه‌كه‌م له‌ كۆنگره‌یه‌كی رۆژنامه‌وانیدا له‌ هۆتیلی بابل له‌ به‌غدا ناشر كرا. پڕۆفایلی كۆچكردن گه‌شه‌ی پندرا له‌ رێگه‌ی پڕۆسه‌ی تواناسازی كه‌ سه‌رپه‌رشتی ده‌كریت له‌ لایه‌ن گروپی كاری ته‌كنیكی كه‌ له‌ لایه‌ن وه‌زاره‌ته‌كانی حكومەتی عێراقی دامه‌زراوه‌، له‌وانه‌ وه‌زاره‌تی كۆچ و كۆچبه‌ران، وه‌زاره‌تی ناوخۆ، وه‌زاره‌تی په‌یوه‌ندیه‌كانی دهره‌وه‌، وه‌زاره‌تی داد، وه‌زاره‌تی كارو كاروباری كۆمه‌لایه‌تی له‌گه‌ڵ نووسینگه‌ی ناوه‌ندی ئامارمکان هاوشانی رێكخراوی نێودهوڵەتی كۆچ. پڕۆفایلی كۆچكردن راستیه‌كان و ژماره‌كانی كۆچكردن نیشان ده‌دا، و ئه‌مه‌ به‌ یه‌كه‌م دیدگای ئاماری گشتی كۆچه‌ له‌ عێراق داده‌زێت كه‌ یارمه‌تیدر ده‌بێت بۆ دامه‌زراندنی بناغه‌یه‌ك له‌ به‌لگه‌ كه‌ كاریگه‌ری ده‌بێت له‌ سه‌ر سیاسه‌ت و ستراتیژی كۆچی نیشتمانی. ، رێكخراوی نێودهوڵەتی كۆچ له‌ تشرینی یه‌كه‌می ٢٠١٩ ئاماژمکانی به‌ریوه‌بردنی كۆچی هه‌لسه‌نگاند كه‌ توانای نیشتمانی له‌ به‌ریوه‌بردنی كۆچ ده‌پوێت له‌ رێگه‌ی ٩٠ پێوه‌ری به‌ریوه‌بردن له‌ شه‌ش یواری باه‌تیانه‌.

پڕۆفایلی كۆچ به‌رهمی یه‌كه‌م سالی كۆبونه‌وه‌ی وه‌زاره‌ته‌كانی عێراق و رێكخراوی نێودهوڵەتی كۆچه‌. ئه‌مه‌د رحیم به‌ریوه‌به‌ری به‌ریوه‌به‌ری به‌ریوه‌به‌ری به‌ریوه‌به‌ری كۆچی بیانیه‌كان له‌ وه‌زاره‌تی كۆچ و كۆچبه‌ری عێراق ده‌لێت "ئهمه‌ كاریگه‌ری كورت و درێژ مه‌ودای هه‌یه‌ له‌ گه‌یشتن به‌ رێساكانی كۆچ."

له‌م باره‌یه‌، سه‌رۆکی نێرده‌ی رێكخراوی نێودهوڵەتی كۆچ له‌ عێراق، به‌رێز گێرارد وايت گوتی، " پڕۆفایلی كۆچكردن پاوه‌ندی حكومەتی عێراق دهرده‌خات بۆ سوود وهرگرتن له‌ رێچكه‌ی پشته‌په‌ستوو به‌ به‌لگه‌ و حكومه‌ت به‌ گشتی تا به‌ریوه‌به‌ری ده‌بێت به‌هێز بۆ كۆچكردن دروست بكریت. داتای كۆچكردن كاریگه‌ری ئه‌رینی به‌ خۆیه‌وه‌ ده‌بێت بۆ سالانی داهاوو بۆ گه‌شتاندنی پڕۆسه‌ی كۆچكردن له‌ یاسا و ستراتیژمکان."

پڕۆفایله‌كه‌ ئه‌وه‌ ده‌خاتپه‌روو كه‌ شیوازی كۆچكردن بۆ دهره‌وه‌ له‌مه‌یه‌ ٢٠٠٣ به‌راوه‌یه‌كی زۆر گۆراوه‌. له‌ماوه‌ی نیوان جه‌نگی كه‌نداو و سالی ٢٠٠٣ ئێران ببوه‌ ئامانجی سه‌رهمی بۆ ئه‌و عێراقیه‌نه‌ی كه‌ كۆچیان ده‌كرد بۆ دهره‌وه‌ی وولات، به‌لام له‌ماوه‌ی ٢٠٠٣ ئوردن و سوریا ئینجا له‌ دواى ٢٠١٤ ئه‌وروپا بووه‌ جێی مه‌به‌ستی سه‌رهمی كۆچبه‌ران، له‌مانه‌ش سوید و ئه‌لمانیا و به‌ریتانیا له‌ ریزی یه‌كه‌می ئه‌و وولاتانه‌ بوون.

له‌م سالانه‌ی دوواییدا، ئاواره‌بوونی ناوخۆیی بووه‌ مايه‌ی ناڕه‌حه‌تیه‌كی سه‌رهمی. ئاواره‌بوون له‌ دهرئهنجمانی شه‌ر له‌ دژی داعش حاله‌تیکی زۆر تابه‌ته‌ی دروست كرد، چونكه‌ ژماره‌ی ئاواره‌بوونی ناوخۆیی زۆر زیاتر بوو له‌ كۆچكردن بۆ دهره‌وه‌ی وولات، چونكه‌ ئه‌و وولاتانه‌ی كه‌ په‌نابه‌ر روویان تێده‌كرد و له‌ وولاتی سوریا خۆیان تووشی قه‌یران هاتن، و له‌لایه‌كی گه‌یشتنی په‌نابه‌ران به‌ وولاتیكی و له‌ ئوردن سه‌ختتر بووبه‌ هۆی هێرشی داعش، كۆچبه‌ران روویان كرده‌ تورکیا و ئه‌وروپا و وولاتانی رۆژئاوا له‌ جیاتی وولاتانی په‌نابه‌ری پێشوو (ئێران و ئوردن و سوریا).

دهرئهنجمانی تری پڕۆفایله‌كه‌ په‌یوه‌ندیاره‌ به‌ په‌رته‌وازه‌بوونی عێراقیه‌كان، و جمووعی كۆچی نایاسایی، و خۆپنكاره‌ عێراقیه‌كان ئه‌وانه‌ی له‌ دهره‌وه‌ی وولات ده‌خوینن، و جۆری تر. رێكخراوی نێودهوڵەتی كۆچ لێكۆلینه‌وه‌ی هاوشیوه‌ی له‌ ٨٠ وولاتی جیهاندا ئه‌نجامدا به‌ به‌كاره‌ینانی رێچكه‌یه‌كی ستاندر. پڕۆفایله‌كه‌ ئه‌مانه‌ی خواره‌وه‌ به‌كارده‌هێنێت: زانیاری و بلاوكراوه‌ی به‌رده‌ست، چاوپێكه‌وتن له‌گه‌ڵ حكومه‌ت و رێكخراوی نێودهوڵەتی، داتای گشتی به‌رده‌ست، و داتای تابه‌ته‌ كه‌ لایه‌نی ده‌سه‌لاتی عێراقی و رێكخراوه‌ نێودهوڵەتییه‌كان پێشكه‌ش ده‌كرین.

بۆ زیاتر زانیاری وهرگرتن تكلابه‌ په‌یوه‌ندی بکه‌ به‌ رێكخراوی نێودهوڵەتی كۆچ، نێرده‌ی عێراق، به‌شی زانیاری گشتی له‌ رێگه‌ی ئه‌م ئه‌مێله‌: iraqpublicinfo@jom.int